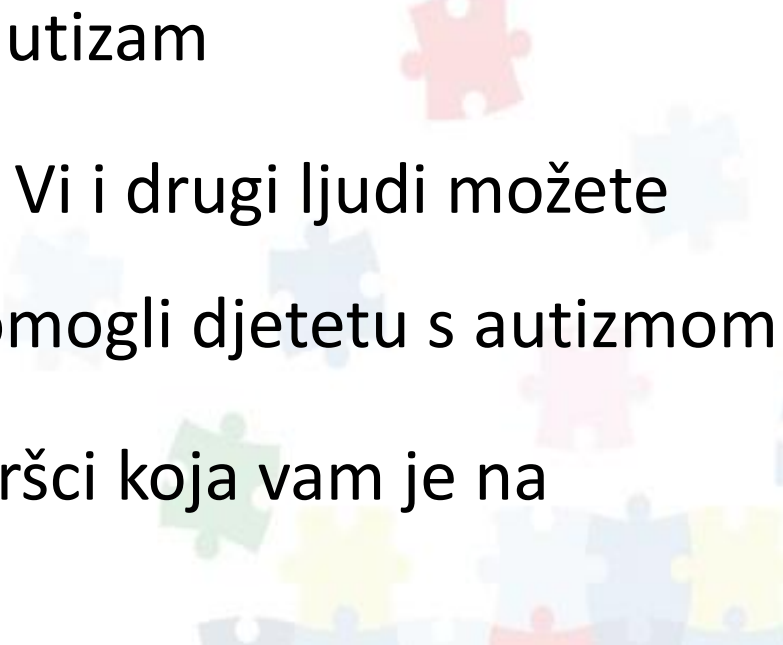



AUTIZAM: VODIČ ZA RODITELJE I NJEGOVATELJE NAKON DIJAGNOZE



OVAJ VODIČ RAZVIJEN JE UZ POMOĆ RODITELJA I DJECE S AUTIZMOM KAKO BI:

- lakše razumjeli što je autizam
 - pomogao oko toga što Vi i drugi ljudi možete napraviti kako biste pomogli djetetu s autizmom
 - saznali o pomoći i podršci koja vam je na raspolaganju
- 

KARAKTERISTIKE POREMEĆAJA IZ SPEKTRA AUTIZMA (PSA)

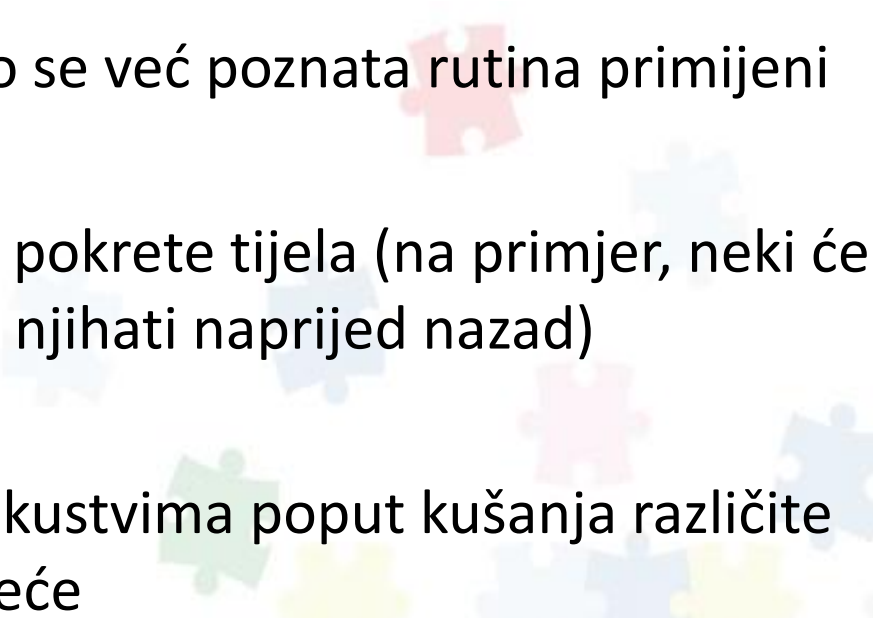
- Socijalno razumijevanje i društveno ponašanje
 - Društvena komunikacija
 - Rigidnost razmišljanja
 - Tjeskoba (anksioznost)
 - Ponavljajuća ponašanja
 - Posebni interesi/OKP
 - Osjetilna pitanja
- 

DRUŠTVENA KOMUNIKACIJA

“Koncepti fizičkih i mentalnih poremećaja ljudima su lako shvatljivi, ali ideja socijalnih poremećaja je mnogo teže shvatljiva (i teže ju je objasniti).” Rana podrška

- neka djeca s PSA lako nauče govoriti, ali im je teško shvatljiva neizravna komunikacija
- izrazi poput “gotovo sam umro od smijeha” ili “ako još malo pojedješ eksplodirat ćeš” mogu im biti zastrašujući

Mlađe dijete s PSA:

- ne može lako pojmiti slijedove i događanja
 - može postati nervozno ako se već poznata rutina primijeni
 - često će raditi stereotipne pokrete tijela (na primjer, neki će mahati rukama, neki će se njihati naprijed nazad)
 - često će se opirati novih iskustvima poput kušanja različite hrane ili nošenje nove odjeće
- 

SITUACIJA: vrištanje u supermarketu

Što ne vidimo: moguće razloge

- **Interakcija**

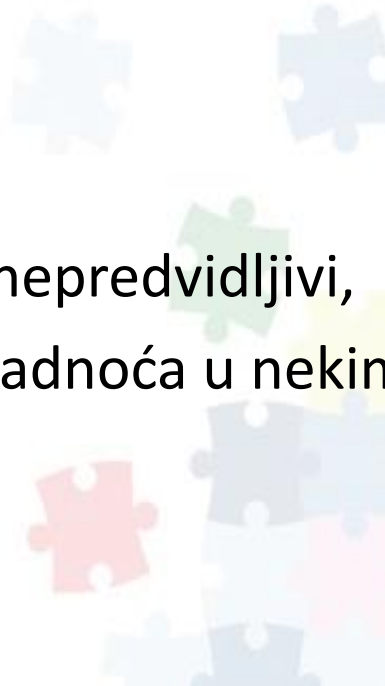
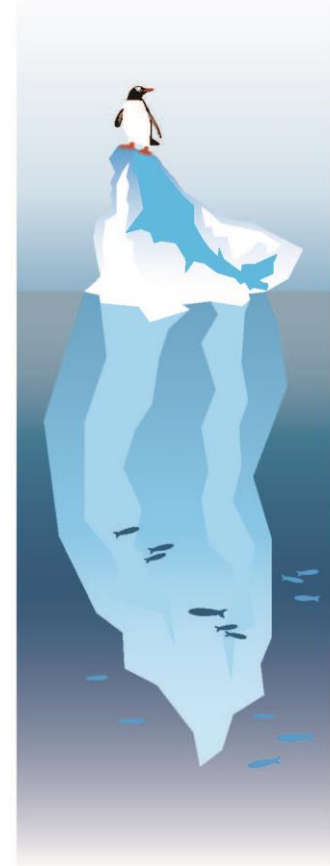
Ne razumije kako se treba ponašati – zašto ljudi stoje u redu? Zašto moram čekati?

- **Komunikacija**

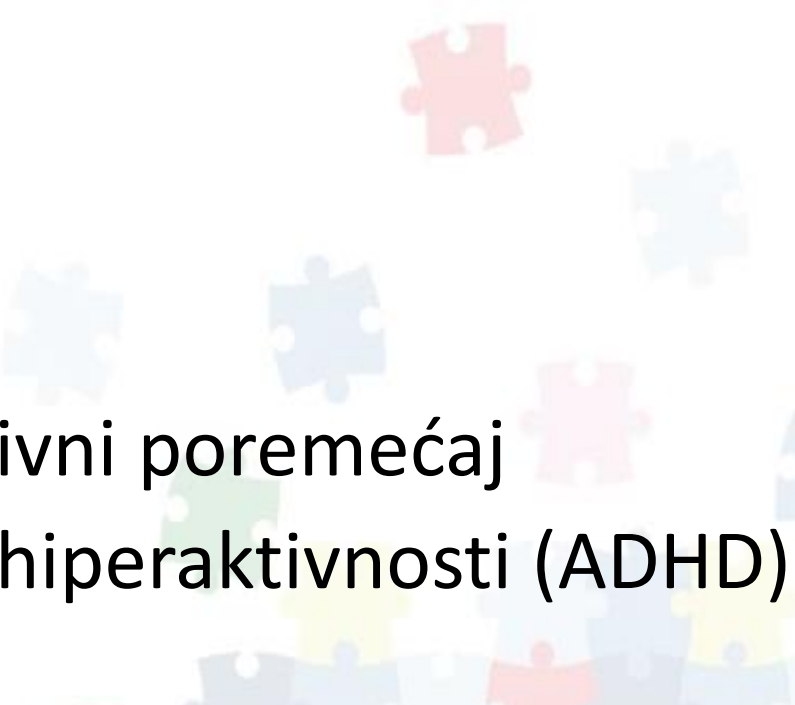
Ne mogu izraziti što žele

- **Osjetila**

Mnogo jarkog svjetla, buka, nepredvidljivi, zvukovi, užasan miris ribe, hladnoća u nekim dijelovima (zamrzivači)



PSA I DRUGI POREMEĆAJI

- Dispraksija
 - Disleksija
 - Depresija
 - Tjeskoba
 - Epilepsija
 - Opsesivno kompulzivni poremećaj
 - Poremećaj pažnje i hiperaktivnosti (ADHD)
 - Touretteov sindrom
- 

TJESKOBA I KAKO SE S NJOM NOSITI

- tjeskoba i autizam idu ruku pod ruku jer osobe s autizmom imaju poteškoće u shvaćanju svijeta oko sebe te razumijevanja društvenih normi

“Stvarnost je osobi s autizmom zbunjujuća, interaktivna gomila događaja, ljudi, mjesta, zvukova i prizora. Čini se da ništa nema jasnih granica, reda ni značenja. Veliki dio svog života proveo sam pokušavajući pronaći obrazac ponašanja za sve.

Postavljene rutine, raspored, određeni pravci kretanja i rituali svi pomažu kako bi se doveo red u inače nesnosno kaotičnom životu.” Joliffe, 1992, str 16

PONAVLJAJUĆA PONAŠANJA

Djeca s autizmom proživljavaju kaos u svom svijetu te im ponavljajuća ponašanja donose predvidljivost u inače nepredvidljiv i zastrašujući svijet.

Neki od razloga zbog kojih djeca preuzimaju ponavljajuća ponašanja su izdvojena ispod:

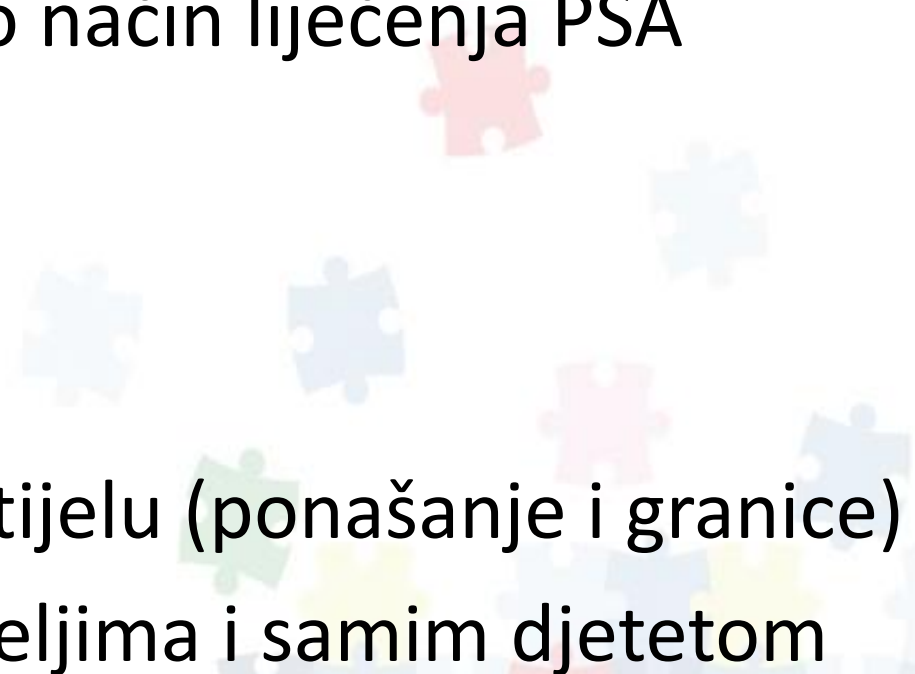
- Samoregulacija koja pomaže djetetu da se smiri i prevlada stresnu situaciju
- Pokazivanje uzbuđenja
- Daje djetetu izlaz iz situacije gdje je premoreno i uzbuđeno

OSJETILNA PITANJA U AUTIZMU

- kod pojedinaца s autizmom, mozak ponekad procesuirá osjetilna pitanja drugačije nego kod osoba koja nemaju PSA. Svi smo drugačiji te zato pojedinci drugačije doživljavaju neke stvari te na njih odgovaraju na drugačiji način.

“Moj sin može nositi samo jednu vrstu čarapa, jer se uzruja zbog crte kod nožnih prstiju. Morali smo odrezati etikete s odjeće jer mu je i to uzrokovalo probleme s osjetilima.” Roditelj

NAJBOLJI SAVJETI ZA UOBIČAJENE POTEŠKOĆE

- Način prehrane kao način liječenja PSA
 - Spavanje
 - Obavljanje nužde
 - Igra
 - Svijest o vlastitom tijelu (ponašanje i granice)
 - Što s obitelji, prijateljima i samim djetetom
- 

Savez udruga za autizam Hrvatske

Croatian Union of Associations for Autism

Ljudevita Posavskog 37, 10000 Zagreb

tel: +385 1 8896 527, fax: +385 1 8896 507, mob: +385 91 604 6051

web: www.autizam-suzah.hr, mail: suzahrv@gmail.com

www.facebook.com/SavezAutizam

IBAN: HR9023400091100010910

Ured predsjednice SUZAH-a

Senjskih uskoka 1, 51000 Rijeka

tel: 385 51 551 344, mob: 385 91 344 2220

mail: lidija.penko@gmail.com